

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-354/03
Бања Лука, 30.7.2004. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од Лукић Драгослава, као предсједника вијећа, Бајагић Здравка, Мрша Смиљане, Козјак Рајке и Бајић Петра као чланова вијећа, у правној ствари мал. тужиоца Р. С. из К., по старатељу Р. С., кћери З. из К. и мал. тужиље Р. Д., кћери М. из К., по мајци Р. С., кћери З. из К. против туженог, Т. М., сина Н. из К., кога заступа пуномоћник Д. Д. адвокат из М., ради утврђења очинства, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Д. Гж-149/03 од 11.6.2003. године на сједници одржаној 30.7.2004. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у М. П-295/01 од 28.11.2002. године утврђено је да је тужени природни отац мал. тужитеља Р. С. (даље – мал. тужиоц) кога је 13.9.2001. године родила мал. тужитељица Р. Д. (даље: мал. друготужитељица) и тужени обавезан да за издржавање мал. тужиоца доприноси са мјесечним износом од 150 КМ почев од 7.11.2001. године, те да тужитељима накнади трошкове спора у износу од 770,00 КМ, док је вишак тужбеног захтјева за издржавање мал. тужиоца одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Д. Гж-149/03 од 1.6.2003. године жалба туженог се одбила и првостепена пресуда потврдила.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Републички јавни тужилац се није изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Предмет одлучивања у овој парници је захтјев тужитеља да се утврди да је тужени природни отац мал. тужиоца кога је родила његова мајка – мал. друготужитељица 13.9.2001. године и да се туженом наметне обавеза да му плаћа допринос за издржавање.

На основу изведених доказа нижестепени судови су утврдили да је тужени имао полне везе са мајком мал. тужиоца у вријеме његовог зачећа и да снага ових доказа није давала било какву сумњу да се очинство туженог може искључити.

Изнијето утврђење ревидент не пориче, те се има узети да је међу странкама неспорно.

У овој парници извршена је анализа ДНА профила узорака крви странака у Заводу за судску медицину Универзитетског центра у Т.. Позивајући се на мишљење овог завода нижестепени судови су узели утврђеним да се очинство туженог ни по овом доказу не може искључити и да вјероватноћа очинства туженог износи 99,9267 %.

Полазећи од утврђених околности нижестепени судови су правилно закључили да се очинство туженог не може искључити и да снага изведеног доказа медицинског вјештачења заједно са снагом других проведених доказа, које упућују на чињеницу да је тужени имао полне односе са мајком мал. тужиоца у вријеме његовог зачећа, пружају основ суђења да је тужени природни отац мал. тужиоца. Отуда нижестепени судови нису погрешно примијенили материјално право када су у односном дијелу усвојили тужбени захтјев.

Ревидент приговара да су нижестепени судови неосновано одбили приједлог ревидента о провођењу такозване двојне анализе.

У конкретном случају тужени је након упознавања са мишљењем Завода за судску медицину Универзитетског клиничког центра у Т. ставио приједлог да се понови анализа ДНА профила узорка крви странака у другој медицинској установи. Првостепени суд је тај приједлог одбио, а другостепени суд, поводом жалбеног приговора туженог на такву одлуку, оцијенио да је првостепени суд правилно одбио наведени приједлог туженог.

У погледу утврђења очинства дјетета које се врши у судском поступку, у савременом праву прихваћено је и потврђено као поуздано средство доказивања судско-медицинска анализа крви дјетета, његове мајке и лица за које се тврди да је отац дјетета. Резултат анализе дат у вјештачком налазу и мишљењу на подлози утврђених крвних група и типова крвних фактора, резултат спроведеног вјештачења у циљу одређивању наслједно биолошких фактора и резултат спроведеног вјештачења по методу генетске дактилоскопије, према научном искуству, може да послужи као поуздан доказ за искључење очинства.

Према члану 261. став 2. и 3. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 14/94 и 32/94 – даље: ЗПП) који се има примијенити на конкретан случај у складу са одредбом члана 456. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03 и 85/03 – даље: ЗПП РС), а сада члана 155. став 2. и 3. ЗПП РС; ако је налаз вјештака нејасан, непотпун или у противрјечности са собом или са извиђеним околностима, односно ако у мишљењу вјештака има противрјечности или недостатака или се појави основана сумња у правилност датог мишљења, а ти се недостаци или сумње не могу отклонити поновним саслушањем вјештака – обновиће се вјештачење са истим или другим вјештаком односно затражиће се мишљење других вјештака.

По мишљењу Врховног суда Републике Српске нижестепени судови нису поступили противно цитираној одредби члана 261. став 2. и 3. ЗПП. Ово стога што тужени ничим релевантним није довео у основу сумњу исправност поступка вјештачења и идентитета материјала на основу кога је вршено вјештачење и што постоји потпуна сагласност чињеничног утврђења медицинским вјештачењем са чињеницама утврђеним другим доказима. Чињеница да се ради о таквом вјештачком налазу који има пресудан значај за одлуку суда и да његов резултат поуздано уклања заблуду о очинству не значи да се то вјештачење има увијек поновити кад то странка затражи, како неосновано заговара ревидент. Поновном вјештачењу односно провођењу такозване двојне анализе има само мјеста кад странка релевантним аргументима доведе у основу сумњу исправност поступка вјештачења, што тужени у конкретном случају није учинио. Услијед изнијетог ревизија неосновано указује да у поступку доказивања који је проведени пред првостепеним судом има недостатака и да постоји одређена сумња да су истините утврђене чињенице на којима су засноване нижестепене пресуде у погледу одлуке која се односи на утврђено очинство туженог односно на утврђење да је тужени природни отац мал. тужиоца.

Неоснована је ревизија и у дијелу којим се побија осуда туженог да мал. тужиоцу плаћа на име издржавања 150 КМ мјесечно. Оба нижестепена суда за основ својих одлука о висини издржавања узели су неспорну чињеницу да је мал. друготужитељица – мајка мал. тужиоца незапослена, да нема могућности да се запосли и да других средстава за живот ниједно од њих нема, те да су потребе за њиховим издржавањем знатне. Стога је тужени, као природни отац мал. тужиоца дужан да га издржава у границама потреба за издржавање и у границама његових материјалних могућности. На страни туженог таква могућност постоји јер је млад и способан за рад, а и утврђено да посједује кућу и зграду, земљиште у површини од 393 м2 (двориште и њива), да обавља самосталну трговинску дјелатност и да је власник СТР ГМ. Ово утврђење ревизија ничим релевантним не доводи у сумњу, као ни закључак нижестепених судова да тужиоци живе у веома тешким животним условима. Када су крај таквог утврђеног чињеничног стања ствари судови обавезали туженог да мал. тужиоцу плаћа допринос за његово издржавање у износу од 150 КМ није погрешно примијењено материјално право на штету туженог, како то ревидент тврди. Погрешна је напротив тврдња ревидента да сама чињеница да је у обављању приватне дјелатности у периоду од 1.1.2002. до 15.11.2002. године имао пословни губитак, укида ту његову дужност. Тужени је и у околности о којој говори, па све и да је опстојана, дужан да својим радом на други начин омогући издржавање мал. тужиоца.

Према свему изнијетом не постоје недостаци на које указује ревизија, а ни такви на које овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 386. ЗПП, ради чега је ревизију ваљало одбити као неосновану и на основу члана 393. ЗПП ријешити као у изреци.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић

**За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка**